

paa det Omraade, der her er Tale om, i den videst mulige Udstrækning. Man var enig om, at de foreslaaede Amtskommissioner kunde man ikke tiltræde, og der var ogsaa aldeles overvejende Stemning for ikke at tilraade, at Fremskaffelsen af Byplaner blev gjort obligatorisk. Det indrømmes vistnok fra alle Sider, at Spørgsmaalet om Vejnettet, om Gader og Veje i vore Kommuner, ikke mindst i vore Byer, er det centrale i Spørgsmaalet om Indførelsen af Byplaner. Det anføres i Bemærkningerne til det foreliggende Lovforslag, at Kommunerne allerede har en temmelig stor Ret til at ordne deres Gader og Veje saaledes, som de under Hensyn til de lokale Forhold finder det ønskeligt. For Landkommunerens Vedkommende foreligger der paa Landstingets Bord et Forslag om Udvidelse af de Beføjelser, Landkommunerne har i saa Henseende, og jeg nærer ingen Tvivl om, at hvis Købstadkommunerne maatte mene, at de Beføjelser, de har, ikke er tilstrækkelige til, at de kan ordne deres Gader og Veje paa fyldestgørende Maade, vil alle indenfor Rigsdagen være enige om at give dem den Ret, de saaledes maatte ønske. Men udover de Beføjelser, de allerede har ifølge bestaaende Love om Gader og Bygningstvæsen, hvilke Beføjelser er fremhævet i Bemærkningerne til Lovforslaget, har Kommunerne — det vil jeg gerne gøre opmærksom paa — ogsaa en indirekte Indflydelse derigennem, at Købstadkommunerne staa som Ejere af Gasværker, Elektricitetsværker, Vandværker o. s. v., til hvilke alle de, der bygger, maa henvende sig for at faa de Gader, som disse Værker leverer. Man har herigennem paa en vis Maade Haand i Hanke med Byggeriet, og jeg skulde være tilbøjelig til at mene, at dette i Forbindelse med de bestaaende Love og Vedtægter paa Byggevæsenets og Vejvæsenets Omraade i og for sig er tilstrækkeligt, men skulde der være en Mangel her, tror jeg at kunne sige uden at møde Modsigelse, at man i saa Fald fra alle Sider er rede til at imødekomme Ønsker, der maatte være til Stede.

Det foreliggende Lovforslag er, som det oplyses i Bemærkningerne, udarbejdet af et af Byggekontrolnævnet nedsat Udvalg. Dette Udvalg er nedsat i Henhold til Loven om Laan til Boligforanstaltninger, og Kontrolnævnets Hverv er egentlig at vaage over, at det Boligbyggeri, der finder Sted med offentlig Støtte, ikke bliver alt for urimelig dyrt. Naar Udvalget har ønsket at tage den Sag op, som her foreligger, skønt den egentlig ikke direkte

ligger under Udvalgets Omraade, gaar jeg ud fra, det er, fordi man har ment, at en Indførelse af Byplaner enten kunde billiggøre Byggeriet eller virke fremmende paa det eller maaske begge Dele. Nu skal jeg lade det staa hen, hvorvidt man har Ret i denne Betragtning. Hvilke Fordele der end kan fremhæves ved Indførelsen af Byplaner — det er jo ikke saa faa: der kan være ideelle Fordele, der kan være det, at man faar Planer for Bebyggelsen, og mange andre Ting —, tvivler jeg egentlig om, at Indførelsen af saadanne Byplaner skulde kunne billiggøre Byggeriet. Det følger af sig selv, at Byplanerne medfører Udgifter, der maa overføres paa dem, der bygger. Hvorvidt Indførelsen af Byplaner kan virke fremmende paa Byggeriet, er et andet Spørgsmaal; og her er jeg ikke sikker paa, hvad der vil blive Tilfælde, men den Side af Sagen har neppe stor Interesse i Øjeblikket, thi saaledes som Byggeriet ligger for Tiden, efter at man har besluttet endnu i nogen Tid at opretholde den nuværende Boliglovgivning, er der ikke større Sandsynlighed for, at det egentlige Byggeri, hvorved jeg forstaar det egentlige private Byggeri uden offentlig Støtte, vil komme til at florere. Jeg skulde være tilbøjelig til at mene, at saa længe den nuværende Boliglovgivning opretholdes, vil man i alt væsentligt være henvist til det Byggeri, som foregaar med Statens og Kommunens Finansiering.

Naar jeg skal sammenligne det foreliggende Lovforslag med det, som Boligkommissionen udarbejdede, hvilket Forslag var det videstgaaende, adskiller det sig fra dette paa to væsentlige Punkter. Det første og vigtigste er, at det ikke efter Lovforslaget gøres til en Tvangssag for Kommunerne at indføre Byplaner. Kommunerne stilles frit, og jeg ser heller ikke rettere end, at det stilles dem frit, i hvilket Omfang de vil indføre Byplaner. Det vil efter Lovforslaget staa Kommunen frit for at bestemme, om Byplanerne skal indskrænkes til at omfatte Gader, Veje, Torve og offentlige Pladser, Spor- og Ledningsanlægs Beliggenhed, og den behøver i og for sig ikke at tage „Bebyggelsesarter og deres Fordeling“ med. Det er den ene Side og for mig den vigtigste. Den anden er, at man sparer det store Administrationsapparat, som Boligkommissionens Forslag krævede. Ifølge dette Forslag skulde der oprettes et Embede som Byplansdirektør og alt, hvad dermed følger. Nu anføres det i Bemærkningerne